

Nr 18.

Ankom till Riksdagens kansli den 10 mars 1911 kl. 4 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om tillägg till 37 § lagen
angående stadsplan och tomtindelning.*

Uti en inom Andra kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, nr 252, har herr *Carl Lindhagen* anfört följande:

»I stadsplanelagens § 3 stadgas, att sättet för byggnadstomternas användning och fastställande af tomtindelning kan med bindande verkan ingå i stadsplans fastställelse. Den förra föreskriften åtminstone har förut ansetts tillämplig äfven för stadsplan å sådant område på landet, som omförmäles i § 37 af nämnda lag. På sista tiden har emellertid en annan tolkning af sistnämnda lagrum gjort sig gällande på högsta orter, hvilket ju för själfva saken är mycket betänkligt såsom ock erfarenheten visat.

Till § 37 bör således omedelbarligen ske ett rättande tillägg, hvilket lämpligen äfven bör omfatta medgifvandet i § 2 att i stadsplan jämkning af ringa betydelse får i vissa afseenden fastställas af befallningshafvande.

Det yrkas alltså, att Riksdagen måtte för sin del besluta sådant tillägg till 37 § i stadsplanelagen, att hvad i 2 § andra stycket stadgas om jämkning af stadsplan och i 3 § andra stycket om fastställande af sättet för byggnadstomternas användning och om tomtindelning skall gälla äfven sådan stadsplan, som i 37 § omförmäles.»

Utskottets
yttrande.

Då man genom stadgandena i 37 § stadsplanelagen ville bereda möjlighet för reglerande på sätt där angifves af hvarje område å landet, hvarest större byggnadsverksamhet kunde förväntas, utan att den dock behöfde vara igångsatt, framhölls, att man vid ett sådant reglerande ej borde gå alltför mycket i detalj. I enlighet därmed ansågs fastställandet af stadsplan för ett dylikt område endast böra medföra den verkan, att nybyggnad ej finge ske å mark, som enligt planen skulle ingå i gata, torg eller annan allmän plats. Först då sedermera större sammanträngd befolkning uppkommit å området, kan förordnande att stadsplanelagen därå skall äga tillämpning meddelas i vanlig ordning och med vanlig rättsverkan.

Ändring af stadsplan, som nyss nämnts, måste — då annan föreskrift därom icke meddelats — antagas skola ske i samma ordning som planen fastställles, d. v. s. af Konungen efter framställning af Konungens befallningshafvande eller af områdets ägare. Det af motionären afsedda stadgandet i lagens 2 §, att beslut om jämkning af ringa betydenhet i byggnadskvarters gränser, gatuprofiler eller dylikt skall, där ej kronans rätt beröres, vara gällande, om det af Konungens befallningshafvande fastställles, lär alltså ej äga motsvarande tillämpning i fråga om stadsplan, som ofvan nämnts.

Ej heller synas i fråga om sådan stadsplan kunna tillämpas öfriga af motionären afsedda, i lagens 3 § meddelade bestämmelser, att om fastställande af visst sätt för byggnadstomternas användande samt af tomtindelning skall gälla hvad i 2 § stadgas om fastställande af stadsplan. Beträffande fastställande af tomtindelning för område, som afses i 37 §, är i 38 § stadgadt, att detta skall ske af Konungens befallningshafvande på framställning af områdets ägare. I fråga åter om fastställande af visst sätt för användande af byggnadstomterna å sådant område är föreskrift icke meddelad.

Såväl omförmälda andra stycke i 3 § som äfven 38 § hafva tillkommit på hemställan af det särskilda utskott vid 1907 års riksdag, som behandlade det då föreliggande förslaget till ifrågavarande lag. Det förra stadgandet tillsattes i syfte hufvudsakligen, att stadsplans helgd skulle kunna beredas åt sådana sträfvanden angående förgårdar, fristående byggnader m. m., som präglade modern anläggning af städer eller stadslignande samhällen. Då tomtindelning oftast ansågs stå i så nära sammanhang med bestämmelserna härom, att bägge frågorna borde i ett sammanhang afgöras, ansågs jämväl böra medgifvas, att frågan om tomtindelning finge behandlas på samma sätt som frågan om fastställande af stadsplan.

De skäl, som sålunda i nämnda hänseenden gjort sig gällande i fråga om städer och stadsliknande samhällen, synas äga giltighet äfven beträffande de af motionären afsedda områden. Detta så mycket mer som det just är vid ett områdes första reglerande för bebyggande som det är af vikt, att de nämnda anordningarna blifva tillämpade.

Hvad angår motionärens yrkande, att jämkning af stadsplan, som fastställt för af honom afsedt område, i förekommande fall må kunna ske genom beslut af Konungens befallningshafvande, synas praktiska skäl tala för motionärens förslag äfven i denna del.

Då, på sätt framgår af 2 § andra stycket i ifrågavarande lag, hinder icke ansetts förefinnas att i fråga om sådana till stad hörande områden, som ligga utom dess egentliga stadsplan, men inom dess jurisdiktions tillämpa liknande föreskrifter som de nu af motionären afsedda, d. v. s. de allmänna reglerna i lagens 2 och 3 §§, synes någon afsevärdare svårighet icke böra möta för tillämpning af motsvarande bestämmelser äfven beträffande förevarande områden på landsbygden.

Utskottet har för nående af nämnda ändamål ansett en närmare undersökning böra komma till stånd, än som kunnat inom utskottet verkställas.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, i anledning af ifrågavarande motion, måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida icke hvad i 2 § andra stycket i lagen angående stadsplan och tomtindelning finnes stadgadt om jämkning af stadsplan samt i 3 § andra stycket om fastställande af sättet för byggnadstomternas användning och af tomtindelning, må gifvas motsvarande tillämpning i fråga om sådana områden, som afses i 37 § nämnda lag, äfvensom för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen kan gifva anledning.

Stockholm den 10 mars 1911.

På lagutskottets vägnar:

ERNST HÅKANSON.